2 Οκτωβρίου 2026

Η κοίμηση του Ιερομονάχου, π. Θεοδοσίου Καρουλιώτη

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

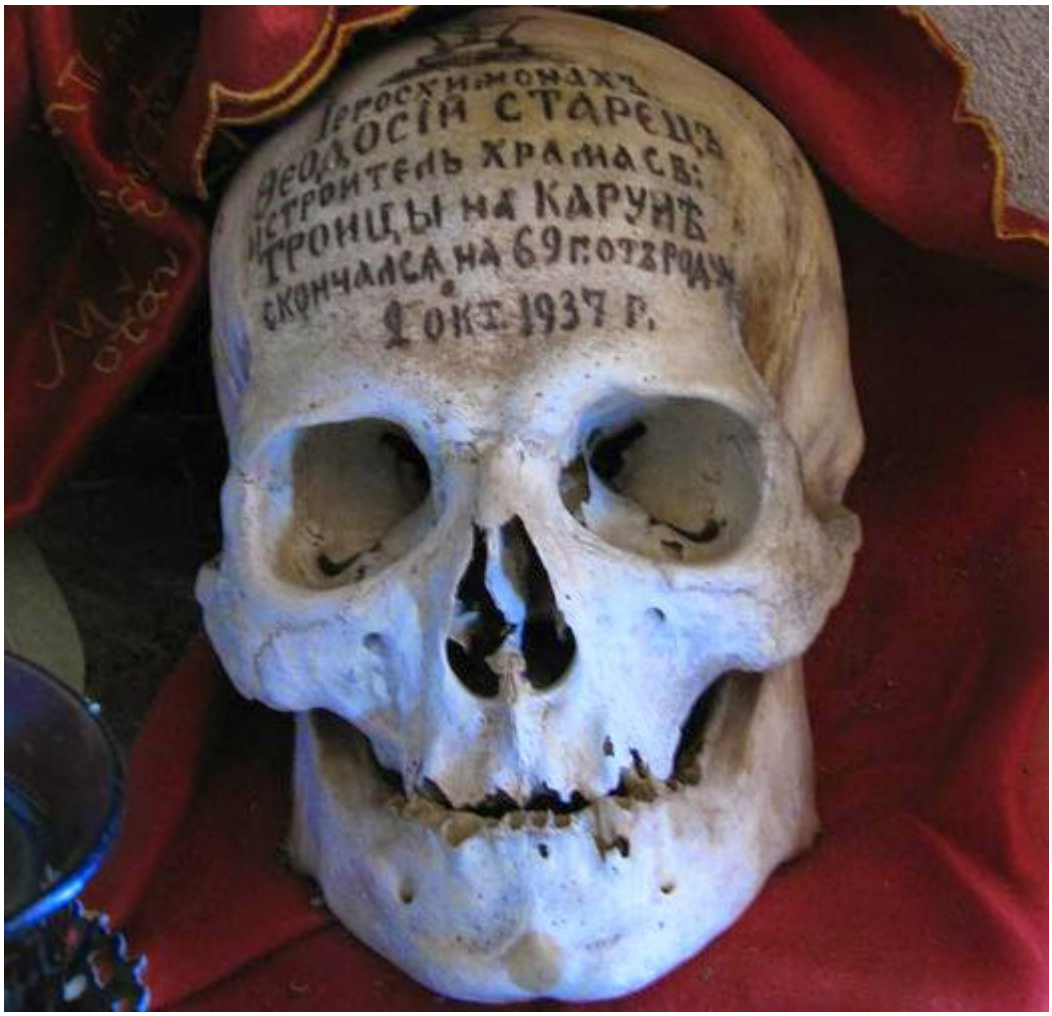

Αγιορειτική Φωτοθήκη

Ανάμεσα στις πολλές εθνικότητες του αθωνικού μοναχισμού, εξέχουσα παρουσία έχουν να επι-δείξουν οι Ρώσοι μοναχοί. Ένας από αυτούς ο ιερομόναχος Θεοδόσιος

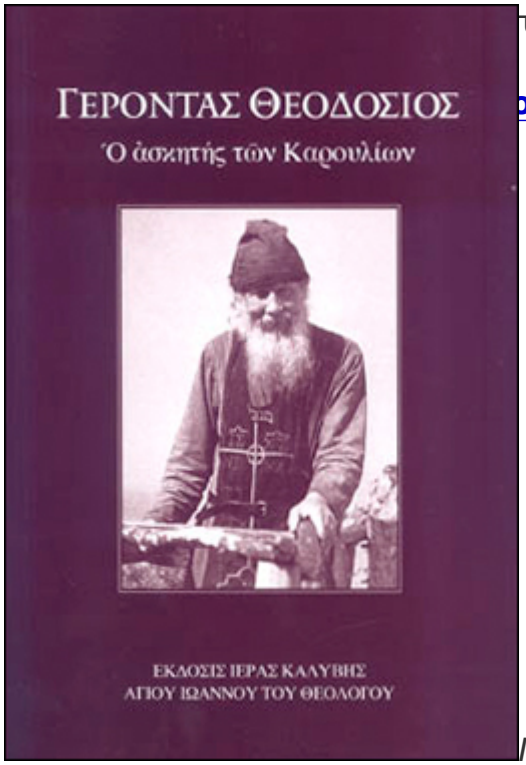
Χαριτόνωφ άφησε την πατρίδα του για να αγωνιστεί στο Άγιον Όρος κατά τις αρχές του 20ου αιώνα. Φθάνοντας το 1901, έζησε με μεγάλη άσκηση σε διάφορες τοποθεσίες, συμπεριλαμβανομένου το κελί του Α-γίου Νικολάου στη Καψάλα, και τη Νέα Θηβαΐδα. Τελικά, εγκαταστάθηκε μόνιμα στους από-κρημνους βράχους των Καρουλίων μέχρι την ανάπαυσή του.

Ο Άθωνας ως γνωστόν φιλοξένησε και φιλοξενεί για αιώνες μοναχούς όχι μόνο από τον ευρύτερο Ελλαδικό και Κυπριακό χώρο, αλλά και από άλλα ορθόδοξα και μή κράτη. Ανθρωποι από ό-λα τα κοινωνικά στρώματα, με ή χωρίς μόρφωση, μικροί ή μεγάλοι στην ηλικία βρίσκουν πνευ-ματικό καταφύγιο στο «Περιβόλι της Παναγίας».

Πέρα από το γεγονός ότι έζησε υπό την καθοδήγηση διάφορων αγίων γερόντων, ειδικότερα του Αγίου Σιλουανού του Αθωνίτη στη Μονή του Αγίου Παντελεήμονος, έγινε κι ο ίδιος σκεύος χάρι-τος του Αγίου Πνεύματος σαν μεγάλος ασκητής και πνευματικός πατέρας στη περιοχή των Κα-ρουλίων του Αγίου Όρους. Έφτασε σε τέτοια μέτρα αρετής που απέκτησε παραδειγματική τα-πείνωση δεχόμενος νουθεσίες περί προσευχής από τον εξίσου αρετής υποτακτικό του.

τωβρίου 1937.

om

Πλήρη βιογραφία του οσίου γέροντος Θεοδοσίου, γνωστού Καρουλιώτου ασκητή, έχει εκδόσει ο Μοναχός Παΐσιος Νεοσκητιώτης, Γέροντας της Ιεράς Καλύβης Αγίου Ιωάννου Θεολόγου, Νέας Σκήτης Αγίου Όρους.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΚΑΛΥΒΗΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΝΕΑ ΣΚΗΤΗ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ, 2007.

Ένα απόσπασμα από το βιβλίο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ’

Η Κοίμησή του

Το Σεπτέμβριο του 1937, ενώ πνευματικά πορευόταν κατά αυτό τον τρόπο, ο Γέροντας προσβλήθηκε από την ασθένεια που του πήρε την ζωή. Ο π. Νικόδημος περιγράφει τις τελευταίες μέρες και την κοίμηση του γέροντα:

«Μετά τις 19 Σεπτεμβρίου, ο Γέροντας, δεν έγραφε πλέον στο σημειωματάριό του και σταμάτησε να κάνει τον συνηθισμένο κανόνα του. Ασθένησε και έπεσε στο κρεβάτι. Από εκείνη τη μέρα δεν ανάρρωσε ποτέ, μέχρι την κοίμησή του.

«Η ασθένειά του άρχισε στις 7 Σεπτεμβρίου με ένα κρύωμα. Πριν από αυτό ο Γέροντας καθόταν δυ ώρες μεταξύ γεύματος και εσπερινού για γράψιμο, το όποιο

αφορούσε, την επιτομή των βίων των αγίων. Εκείνη την ημέρα, άνοιξε και τα δύο παράθυρα στο κελλί του, για να μπει η δροσιά μέσα ώστε να μην είναι τόσο αποπνιχτικά. Αν και η δροσιά ήταν ελαφριά και όχι τόσο κρύα, πάντα ήταν λίγο αδύναμος και κρύωσε.

Μετά από αυτό θα αισθανόταν λίγο εμπύρετος κάθε μέρα, κατά την διάρκεια της νύχτας θα είχε ρίγος, και μετά τη νύχτα πυρετό. Αλλά δεν σταμάτησε να κάνει τον κανόνα του μέχρι που έπεσε τελείως στο κρεβάτι.

Στο πυρετό προστέθηκε ένας στομαχόπονος με οξύ κοιλόπονο. Μια που και ο γιατρός ζούσε μακριά από την έρημό μας και δεν υπήρχε τρόπος να τον φωνάξουμε, ο Γέροντας ούτως ή άλλως δεν είχε διάθεση να τον συμβουλευτεί και καθώς δεν υπήρχε κανένα φάρμακο διαθέσιμο, υπέφερε, στερούμενος οποιασδήποτε αγωγής. Είχε μεγάλη επιθυμία να πεθάνει χωρίς κανένα δίπλα του, και γι’ αυτό το λόγο μου είπε να μην πω τίποτα σε κανένα ότι είναι άρρωστος μέχρι θανάτου. Είχε εσωτερική πληροφορία πως θα πέθαινε στην εορτή της Σκέπης της Θεοτόκου. Μία εβδομάδα νωρίτερα, μετά που είχαν ολοκληρώσει το ευχέλαιο στον άρρωστο μαθητή του Μοναχό Αλύπιο, του είπε: «Θα πεθάνω στην εορτή της Αγίας Σκέπης, και θα πεθάνεις την Τρίτη μέρα μετά από εμένα». Και πράγματι έτσι έγινε.

«Ετοιμαζόμενος για την κοίμησή του, για κάθε μέρα από τις τελευταίες δέκα μέρες κοινωνούσε τα Άχραντα Μυστήρια, Το Σώμα και Αίμα του Κυρίου μας. Δεν μπορούσε πλέον να πηγαίνει στην εκκλησία. Αλλά εγώ, σαν υποδιάκονος, θα μπορούσα να του φέρω τα Άγια Δώρα στο κελλί του και θα κοινωνούσε.

Δεν μπορούσα να ξεκουραστώ και κουράστηκα πάρα πολύ από την έλλειψη ύπνου, υπηρετώντας τον γέροντα μόνος. Γι’ αυτό πέντε μέρες πριν από την κοίμησή του πιέστηκα να φωνάξω κι άλλους να βοηθήσουν, κι έτσι αλλάζαμε βάρδιες και του παραστεκόμασταν μέρα και νύχτα. Τέλος, άρχισε να έχει πόνο και στο στήθος και στο επιγάστριο, με αποτέλεσμα να έχει σχεδόν συνεχόμενο βήχα και λόξυγκα, ενώ κατά την διάρκεια της νύχτας συνέχιζε ο πυρετός και ο ιδρώτας. Η καρδιά του έφτασε εκατόν δέκα χτύπους το λεπτό. Αλλάζαμε τα κλινοσκεπάσματα τακτικά. Σαν αποκορύφωμα δεν μπορούσε να υπομείνει σε μία θέση για παραπάνω από δέκα λεπτά, και αυτό απαιτούσε από μας να τον αλλάζουμε κάθε δέκα λεπτά, πρώτα στην μία πλευρά, μετά στην άλλη, μετά στην πλάτη του, και μετά έπρεπε να τον καθίσουμε στο κρεβάτι, ακουμπώντας το κεφάλι του στο τραπέζι. Με τη βία μπορούσε να κοιμηθεί λίγο.

«Στις 28 Σεπτεμβρίου, από τις 1.00 π.μ. μέχρι τις 5.00 π.μ., αγιορείτικη ώρα, ο γέροντας αναπαυόταν, αλλά στις πέντε άρχισε να έχει δυνατό πυρετό και άρχισε

να έχει ρίγη. Έπεσε να κοιμηθεί στις 6.00 και κοιμήθηκε μέχρι το πρωί. Το πρωί ήπιε τρία ποτήρια τσάι και παρέμεινε ήρεμος. Αργότερα ήρθε και ο πνευματικός του. Αφού μίλησε μαζί του για λίγο, είπε πώς ήταν δύσκολο γι' αυτόν να συνεχίσει την συζήτηση. Μετά από την αναχώρηση του πνευματικού του ο Γέροντας θυμήθηκε πώς είχε ξεχάσει να του πει πώς είχε δει τον ίδιο τον διάβολο ενώ ήταν ξύπνιος.

Μού είπε να του πω: «Αυτή η δαιμονική παρουσία στεκόταν ενώπιόν μου, το ίδιο σαν ένα κακό θηρίο, σαν λιοντάρι ή σκύλος με εκφοβιστικά μάτια – με μεγάλη κακία ήθελε να πεταχτεί πάνω μου και να με καταβροχθίσει, αλλά η χάρις του Θεού δεν το επέτρεπε. Αυτό συνέβη για ένα η ενάμιση λεπτό». Ρώτησα, τον παππούλη, πώς είδε αυτό το δαίμονα, με τα μάτια τα φυσικά ή με τον νου;» Είπε: «Με τα φυσικά μου μάτια».

Το βράδυ, κατά τις οκτώ ώρα είχε λόξυγκα, ο οποίος συνεχίστηκε μέχρι τις έντεκα. Γυρνώντας σε μένα, ο Γέροντας είπε, «χάνω τις φυσικές μου δυνάμεις», και με ρίγη άρχισε να μιλά για τον πνευματικό του με ένα είδος εχθρότητας, και ρώτησε μήπως αυτό ήταν πειρασμικό. Του απάντησα,

– «Ναι, παππούλη δεν είναι αυτό καλό. Στην κατάστασή σου δεν θα έπρεπε να διαφωνείς για τίποτα, αλλά θα έπρεπε να προσεύχεσαι μόνο, αλλιώς ο εχθρός θα σε συγχύσει». Υπάκουσε και ηρέμησε, ακόμη και ο λόξυγκας σταμάτησε. Με έντονη προσοχή άκουγε την προσευχή μου, ούτε καν σάλευε, σαν να είχε πεθάνει. Κατά τη διάρκεια της αρρώστιας του, καθόμουν δίπλα του, λέγοντας την ευχή του Ιησού – την σύντομη εκδοχή: «**Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με**» λέγοντας τη κάθε λέξη χωριστά, βοηθώντας τον να την επαναλαμβάνει μετά από μένα νοερά. Τον ρώτησα αν συγκεντρωνόταν στην ευχή και μου απάντησε «μόλις».

«Σε κάποια άλλη στιγμή ο διάβολος παρουσιάστηκε στον Γέροντα με ένα υπερήφανο λογισμό, επιδιώκοντας να τον αρπάξει με την υψηλοφροσύνη. Ο Γέροντας μου είπε, «υποφέρω με τέτοια ασθένεια, που αντέχω ότι άντεξε ο Χριστός στο Σταυρό».

Διαπιστώνοντας πώς αυτό συνέβαινε σε αυτόν εξαιτίας της αδυναμίας του νου, του είπα, «Τι λες, παππούλη; Απομάκρυνε κάθε τέτοιο λογισμό. Αυτός ο λογισμός προέρχεται από τον εχθρό. Πώς μπορείς να σκέφτεσαι ότι είναι πιο δύσκολο για σένα από ότι ήταν για τον Κύριο στο Σταυρό; Εκτός των άλλων, όλοι Τον εγκατέλειψαν -υπέφερε μόνος Του. Κανένας δεν Τον βοήθησε. Αλλά εγώ σε διακονώ επιμελώς και σε ρωτάω πώς μπορώ να σε βοηθήσω».

Με αυτά τα λόγια ο Γέροντας ηρέμησε και έκλαψε για λίγο. Αυτό συνέβη την

παραμονή της εορτής της Αγίας Σκέπης, την δεύτερη επίσημη εορτή της Καλύβης μας. **Μετά από αυτό ο Γέροντας έχασε την ομιλία του και μιλούσε μόνο με το νου του, και ήμουν ο μόνος που καταλάβαινε τα πάντα. Με αυτόν τον ίδιο τρόπο ο Άγιος Τύχων του Ζαντόνσκ μιλούσε με το νου του λίγο πριν από την κοίμησή του, και μόνο με τον συνασκητή του Ιωάννη.**

«Εκείνη την ημέρα όλα τα πνευματικά του παιδιά ήρθαν να τον αποχαιρετήσουν. Ο καθένας ρωτούσε ότι τον απασχολούσε και έδινε σε αυτούς τις τελευταίες συμβουλές μέσω εμού. **Μου μιλούσε με το νου, και όλα ήταν αντιληπτά σε μένα, και μετά μετέφερα τα λόγια του στον καθένα. Αυτό ήταν ένα αληθινό θαύμα.** Κατά τη δύση του ηλίου το ρολόι μου σταμάτησε και δεν ξέραμε τι ώρα ήταν αφού ο ουρανός ήταν συννεφιασμένος. Ρωτήσαμε, «Τι ώρα είναι;» και ο Γέροντας μού απάντησε, «Ρύθμισέ το στις έντεκα». Όταν το ελέγξαμε την επόμενη ημέρα σύμφωνα με τον ήλιο, ήταν εντάξει. Όταν ο γέροντας ευλογούσε τον καθένα τελείωνε με μένα ευλογώντας με για τελευταία φορά, και άρχισα να φοβάμαι πώς ο γέροντας θα πέθαινε χωρίς να έχει χρόνο να με ευλογήσει ξανά. Έπειτα δεν τολμούσα να του πω:

– «Παππούλη, φοβάμαι πώς θα πεθάνεις και δεν θα με ευλογήσεις», αλλά **διαβάζοντας τη σκέψη μου απάντησε, «θα 'χω χρόνο»**.

«Την παραμονή της εορτής ο Γέροντας δεν είχε πυρετό, αλλά ήταν πολύ εξουθενωμένος. Μας παρότρυνε να τελειώσουμε την αγρυπνία νωρίς και αμέσως να λειτουργήσουμε ώστε να κοινωνήσει πριν να κοιμηθεί. Λίγο Αργότερα ο Γέροντας με έστειλε να τους πω να τελειώσουν την αγρυπνία όσο το δυνατόν πιο γρήγορα και να αρχίσουμε την λειτουργία. Συχνά με έστελνε να ελέγχω αν άρχισαν την Λειτουργία. Όταν η Λειτουργία άρχισε ο Γέροντας με έβαλε να διαβάσω τρεις ευχές "Πριν την Θεία Μετάληψη" και μόλις τις τελείωσα μου είπε εν πνεύματι, «Καλά ας δώσουμε τον ασπασμό της αγάπης».

Δεν το κατάλαβα αμέσως και το επανέλαβε, και μετά δώσαμε ο ένας στον άλλον τον ασπασμό. Με ευλόγησε και μου έδωσε τρεις ευχές.

«Αφού κοινώνησε, ξάπλωσε ήρεμα και δεν έφαγε ούτε ήπιε τίποτα. Όλα τα κοντινά του πνευματικά παιδιά και εκείνα που είχαν έρθει από μακριά για την εορτή δεν ήθελαν να φύγουν. Είχαν ενημερωθεί εκ των προτέρων για τον άρρωστο Μοναχό, από τον π. Αλύπιο, στον όποιον ο Γέροντας του είχε πει πώς θα άφηνε αυτόν τον κόσμο κατά την εορτή της Αγίας Σκέπης της Θεοτόκου, και ήθελαν να περιμένουν την κοίμησή του. Το πρωί ο Γέροντας ήθελε να του διαβάσουν το πάθος του Κυρίου από το κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο, αρχίζοντας με τα λόγια: «νυν εδοξάσθη ο υιός του ανθρώπου και ο Θεός εδοξάσθη εν αυτώ.

Αφού το άκουσε όλο ζήτησε να του ανάψουν ένα κερί και να διαβάσει κάποιος τον κανόνα για το χωρισμό της ψυχής από το σώμα. Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης ο Γέροντας στηριζόταν στην πλάτη του με τα χέρια σταυρωμένα στο στήθος του, κρατώντας το αναμμένο κερί. Διάβασαν όλο τον κανόνα μέχρι το τέλος και έψαλλαν το κοντάκιο «Μετά των αγίων ανάπαυσον...». Αλλά ο γέροντας δεν κοιμήθηκε.

Δίνοντας πίσω το κερί, είπε, «Πάρε το». Η προσωπική μου γνώμη είναι ότι δεν παρέδωσε την ψυχή του ο Γέροντας επειδή τον ενοχλούσε ο κόσμος που παραβρισκόταν. «Ήθελε να πεθάνει χωρίς ανθρώπους γύρω του, και έτσι ο Θεός πραγματοποίησε την επιθυμία του.

Την επόμενη ημέρα, στις 2 Οκτωβρίου, κοιμήθηκε χωρίς κανένα γύρω του. Μου ζήτησε να κοινωνήσει και την επόμενη αλλά φοβόμουν μήπως δεν μπορούσε να καταπιεί την Θεία Κοινωνία. Δεν μπορούσε πλέον να καταπιεί νερό ούτε με κουτάλι, όπως έκανε τις τρεις τελευταίες μέρες, αφού έβηχε μόλις κατάπινε.

«Καλά», μου είπε, «δώσε μου λίγο νερό με ένα κουτάλι κάτω από τη γλώσσα μου». Αρκετά σίγουρος γι' αυτό ένα λεπτό αργότερα το κατάπιε χωρίς βήχα. Τότε μού είπε: «Πες στον πνευματικό μου πως όταν με κοινωνήσει να βάλει τη Θεία Κοινωνία κάτω από την γλώσσα μου. Μην ξεχάσεις να τον προειδοποιήσεις».

Κατά αυτό τον τρόπο κοινώνησε πριν από την κοίμηση του.

«Είχε μία πολύ δύσκολη νύχτα, αν και δεν είχε πυρετό. Όλη την νύχτα ζητούσε να του αλλάξω θέση πότε πάνω με την πλάτη στον τοίχο, πότε κάτω και η νύχτα πέρασε χωρίς να καθίσει με πάνω από δέκα λεπτά στην ίδια θέση. Κατά το πρωί κοινώνησε. Μετά την λειτουργία αφού έφυγε ο πνευματικός του, έμεινα μόνος με τον Γέροντα, και μού ζήτησε να τον βοηθήσω να καθίσει πάνω στο κρεβάτι όπως πριν, ακουμπώντας το κεφάλι του σε ένα μαξιλάρι πάνω στο τραπέζι κατά τέτοιο τρόπο που να μπορεί να αναπνέει από τη μύτη και το στόμα.

Παίρνοντας το αριστερό του μπράτσο στο χέρι μου και κρατώντας το αριστερό μέσα στο δικό μου, άρχισα να κάνω νοερά προσευχή σύμφωνα με τούς σφυγμούς του. Ο σφυγμός του ήταν ήρεμος και σταθερός, όπως σε έναν υγιή άνδρα. Άκουγα την αναπνοή του και παρατήρησα ότι συγχρονιζόταν με τη δική μου, και όταν εξέπνεε ψιθύριζε «...ελέησόν με».

Με αυτό τον τρόπο, προσαρμόζοντας τον εαυτό του πάνω μου, έλεγε την ευχή του Ιησού. Αυτό συνεχίστηκε για δέκα λεπτά. Μετά ο σφυγμός του έγινε αξιοπρόσεκτα ασταθής και αδύναμος. Εκείνη την ώρα ο π. Ιωήλ μπήκε στο κελί. Του είπα, «Πάτερ, άναψε το λαδοκέρι, μόλις έσβησε. Μόλις το άναψε ο Γέροντας αναστέναξε βαθιά.

Παρατηρώντας το αυτό, φώναξα: π. Ιωήλ, ο Γέροντας πεθαίνει! Άλλη μία ανάσα ακολούθησε και τότε η ψυχή του ειρηνικά έφυγε μακριά από το σώμα του. Κι έτσι κοιμήθηκε στα χέρια μου, ειρηνικά, χωρίς κανένα ρίγος.

«Ο πνευματικός, αφού κοινώνησε τον Γέροντα, επέστρεψε στο κελλί του. Δεν είχε προχωρήσει πέντε λεπτά και μόλις είχε διασχίσει την αυλή του όταν άκουσε το κτύπημα της καμπάνας, σημαίνοντας τον θάνατο του Γέροντα. Όταν όλοι συγκεντρώθηκαν, η κηδεία άρχισε, και όταν τελείωσε όλοι ένιωσαν ένα είδος ευφορίας, σαν μία μέρα γιορτής».

«Ο γέροντας κοιμήθηκε το εξηκοστό ένατο έτος της ζωής του (2 Οκτ. 1937). Ας είναι αιωνία η μνήμη του. Είθε ο Κύριος να αναπαύσει τη ψυχή του μετά των αγίων, σε τόπο αναπαύσεως των δικαίων. Είθε ο Κύριος, δι' ευχών του Γέροντός μου να δείξει έλεος και σε μένα τον αμαρτωλό υποτακτικό του».

Πηγή:dosambr.wordpress.com

Πηγή: agioritikesmnimes.blogspot.gr